Elvárások, lehetőségek a tantermen kívüli digitális oktatás idején

1. A diákokkal (és szüleikkel) való kapcsolattartás eljárásrendje

Platformok: KRÉTA elektronikus napló, intézményi honlap, intézményi Classroom rendszer iskolai-, illetve pedagógusok által létrehozott levelező, zárt szülői és osztályközösségi csoportok, online fogadóóra

Kréta: e-napló, e-ügyintézés, értékelés funkciók, hivatalos értesítések szülők felé

Classroom

- ☐ elvégzendő feladatok, tevékenységek,
- ☐ határidők,
- ☐ digitális tananyagok linkjei,
- ☐ online számonkérés: esszé, teszt,
- ☐ visszajelzések,

Intézményi honlap: intézményi szintű információk megosztása a tanulókkal, szülőkkel pedagógusokkal

Intézményi levelező: info@hunyadi-dh.hu

- ☐ technikai probléma esetén segítségnyújtás (szülök, pedagógusok részére)

Pedagógus által működtetett levelező: visszacsatolás, feladatok ellenőrzése

Zárt szülői és osztályközösségi csoportok: az osztály egészét érintő információk

megosztása.

Online fogadóóra: egyéni megsegítés, támogatás. Előre egyeztetett időpontban és

támogató rendszeren (pl. Zoom, Skype)

2. A tantermen kívüli digitális oktatás megvalósításának feltételei

2.1. Napirend kialakítása és annak betartása:

8-12 óra között kapcsolatfelvétel, szükség szerint online bejelentkezés
12-13 óra között ebédidő biztosítása
13-14 óra között ismételt kapcsolatfelvétel a tanulóval
14-16 óra között a pedagógus és a tanuló felkészül a következő napra, a napközis nevelő/a tanulószobás pedagógus online korrepetálást, felkészítést tart

A napirend kizárólag a tanítási napokra vonatkozik.

2.2. E-learning órarend – digitális munkarendhez kialakított órarend a napirendhez igazodva

2.3. Pedagógusok, tanulók eszközparkjának felmérése, szükség esetén IKT eszköz biztosítása

2.4. Ha nincs otthon számítógép vagy internetkapcsolat

Azok a pedagógusok, akiknek nem áll rendelkezésére otthoni számítógép vagy internetkapcsolat, – a helyi lehetőségeket is figyelembe véve – az iskolai infrastruktúrát használhatják.

A tanulók az informatikateremben használhatják az informatikai eszközöket, tanulhatnak vagy elkészíthetik anyagaikat. Ezen esetben érdemes időbeosztást készíteni, hogy egyszerre minél kevesebben tartózkodjanak egyazon térben.

A Digitális Jólét Program Pontok Mentorai állnak rendelkezésére azoknak, akik nem rendelkeznek a digitális oktatáshoz szükséges eszközzel, vagy éppen az online oktatáshoz szükséges digitális készségeik fejlesztésére szorulnak.

Egységes platform használata: Classroom

- ☐ a tanulók és a pedagógusok hozzáférése 100%-ban biztosított,
- ☐ a rendszergazda és az informatikus kolléga támogatásával, megsegítésével.

3. A tantermen kívüli digitális oktatás módszerei

A pedagógusok módszertani szabadságuk egyéni felelősségének tudatában maguk

döntenek a nevelési-oktatási didaktikájukról, a tantermen kívüli oktatás egységesen

megfogalmazott alapelveinek betartásával.

A távoktatás során a tanulói életkori sajátosságok figyelembe vételével lehetőséget kell biztosítani a projektmódszer alkalmazására is, amelynek során a pedagógus megtervezi a projektet, kitűzi annak céljait és megjelöli az elvárásokat, kijelöli a határidőket. A projektoktatás rendkívüli módon fejleszti a tanulók önállóságát, konstruktivitását, és sokszor meglepően értékes eredményeket hoz, az abban résztvevők számára pedig maradandó élményeket nyújt. A tanulók közötti személyes kapcsolattartás hiányában lehetőséget ad az online térben való eredményes és hatékony együttműködésre. A projektfeladatok során a szervező pedagógus hétről hétre finomítja a projekttel kapcsolatos útmutatásait, a már néhány nap után jelentkező eredmények tükrében pedig további tanácsokat ad tanítványainak.

4. A tantermen kívüli digitális oktatás pedagógiai alapvetései – figyelemmel a kivételes körülményekre

A pedagógusnak a tananyaggal a tanmenetben foglaltak szerint haladnia kell.

Ha ez a megváltozott oktatási helyzet miatt nem lehetséges, tanmenetét felülvizsgálja, a tanyagot átcsoportosítja. A változtatások által a helyi tantervben meghatározottak nem sérülhetnek.

A pedagógusnak át kell gondolnia a témakörökre szánt időt, az adott témakör fő ismereteinek súlypontozását.

Az adott témakör elején az online órán egyértelműsítenie kell a témakör fő fogalmait, a várható elvégzendő feladatokat, illetve azt, mire kap a témakör feldolgozása során/végén a tanuló érdemjegyet. Fő szabály a **tantárgyankénti** esetlegesség kizárása, a tudatos tervezés, az előre jelzett számonkérés.

A pedagógus tutori szerepénél fogva is támogatja a tanulók önálló tanulását, információ felkutatását, információ-feldolgozását. A digitális munkarendben, otthoni körülmények között történő oktatásra, tanításra más szemlélettel kell tekinteni.

A pedagógus

- ☐ nem várja el, hogy egész nap ott üljön a számítógép előtt a gyermek.
- ☐ lehetőséget ad arra, hogy a tanulók a saját időbeosztásuk szerint oldhassák meg a feladatokat, amellyel a helyes időbeosztást, felelősséget is erősítheti bennük.
- ☐ hosszabb időtartamot (1-2 nap vagy még hosszabb) hagy a feladat visszaküldésére. Fő szabály, hogy az adott napon kiadott feladat nem kérhető vissza még ugyanazon a tanítási napon.
- ☐ kialakítja az információ átadásának rendszerességét.
- ☐ az elvárások tekintetében egyszerű és egyértelmű, időben tartható elvárásokat fogalmaz meg tanítványai számára.
- ☐ tekintettel van arra, hogy a nevelő-oktató munka során a digitális munkarendben is a **GYERMEK** áll a középpontban.

A tanítás során elsősorban a megerősítésre, a pozitív motivációra helyeződik a hangsúly, hogy a gyermekek ne egy további korlátnak éljék meg ezt a helyzetet, hanem egy különleges tanulási módnak.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a szakértői bizottsági szakvélemények továbbra is érvényesek, az azokban foglaltak figyelembevételével kell a tanulókat a digitális munkarendben is oktatni.

8. Az online munkarend biztonsági, jogi feltételei közzétételre kerülnek a honlapon, illetve a szülőket és törvényes képviselőket is tájékoztatjuk a KRÉTA felületen**.**

9. A szóbeli felkészülés és az írásbeli feladatmegoldás, gyakorlás elvégzése:

 A diákok továbbra is kötelesek teljesíteni a feladatokat, a kiadott tananyagot fel kell dolgozniuk. Az információ(k) feldolgozását egyénre szabott visszacsatolás követi a pedagógus részéről.

 A tanulói visszacsatolások során a pedagógus meggyőződik a megértés mélységéről, az elsajátítás mennyiségi mutatóiról, és az egyéni sajátosságokat maximális figyelembe véve elvégzi a szükséges beavatkozásokat.

 A feladatok kijelölése során a differenciálás elvét követve a pedagógus figyelembe veszi, milyen szintű a tanítványai digitális, tárgyi háttere, kompetenciaszintje.

 Az átadott digitális tananyag feldolgozási ideje, a kiosztott feladatok megoldási ideje egyensúlyban kell, hogy legyen a tanulók életkori sajátosságaival, terhelhetőségével, képességeivel.

 Az otthoni felkészülés és feladatvégzés hiányát a KRÉTA naplóban jelöli a pedagógus.

10.A tanulási folyamat nyomon követése és az értékelés

Cél: motiválni a tanulókat rendszeres beszámoltatással – és főleg az önértékelés, önellenőrzés érdekében – online feladatokkal.

Az értékelés módszerei szerint lehet élő (valós idejű) vagy időben késleltetett beszámoltatás – amelyek támogathatják a gyakorlást és a számonkérést is –, illetve lehet folyamatba ágyazott értékelés.

Az **élő (valós idejű) beszámoltatás** az iskola által választott platformon történik.

Az **időben késleltetett távoli beszámoltatást** segíthetik a fórumok, a megosztott dokumentumok, táblázatok, az online kérdőívek, a különféle tesztek, próbatesztek. A pedagógus kérhet a tanulótól házi dolgozatot, prezentációt, multimédiás (fotó, videó, montázs, kollázs, gondolattérkép …) beadandó feladatokat, vagy blogbejegyzést, wiki készítését.

Lehetőség kínálkozik arra is, hogy a tanuló **offline** oldjon meg feladatot, például készítsen kézzel egy poszter, táblázatot, kreatív, illetve művészi alkotást, és annak digitális változatát (fényképét, hang- vagy videófelvételét) küldje be vagy töltse fel egy előre megadott tárhelyre vagy felületre.

A **folyamatba ágyazott értékelést** segítik a különféle szavazó- és tesztkészítő rendszerek, játékosított oktatási keretrendszerek.

 Az osztályozás fogalma a megváltozott munkarendben továbbra is él.

 A formatív (fejlesztő, támogató, alakító-segítő) értékelés szerepe kerül előtérbe a „távoktatás” során. Célja, hogy megállapítsa a tanulók fejlődését, ehhez igazítva a tanulást. Ahhoz képest értékel, hogy milyen tanulási úton képes elérni a tanuló a kitűzött célt. A pedagógus munkáját segítik az önellenőrzést biztosító feladatok és tesztek, amelyek adaptív módon támogatják a tanuló előrehaladását, önálló anyagfeldolgozását.

 A szummatív (összegző) értékelésre a távoktatásban is szükség van. Ez az adott témakör feldolgozásának, tanulási szakasznak vagy folyamatnak a végén, annak átfogó értékelését jelenti.

A tanulók tanulmányi munkáját, a Pedagógiai Programban foglaltaknak megfelelően a digitális munkarendhez alkalmazkodva értékelik a pedagógusok.

 Az egyes tantárgyakból adandó érdemjegyek száma: havi min. egy érdemjegy.

 Az otthon elvégzett szóbeli és írásbeli feladatok, dolgozatok javításának határideje 10 munkanap.

 A megszerzett érdemjegyek a javítást követő napon beírásra kerülnek a KRÉTA naplóba.

 Minden dokumentált támogatás mellett, a beszámoltatás különböző formáinak sorozatos elmulasztása esetén a tanító, szaktanár döntése alapján a tanuló elégtelen érdemjegyet kap. Ha a tanuló a digitális munkarend ideje alatt érvényben lévő tananyag követelményeit nem teljesíti, osztályozó vizsgát köteles tenni az elmaradt tananyagból.

 Külön figyelmet fordít a pedagógus azokra a beadott anyagokra, amelyeket a tanulók saját munkaként adnak be, de a világhálóról másoltak ki. Ebben az esetben, ha plagizálás gyanúja alapos, és arról meggyőződik a pedagógus, akkor visszaküldi a feladatot és a tanulónak újra el kell készítenie.

A magatartás értékelése alapelvei:

- ☐ magatartási norma és szabályismeret
- ☐ szabálykövetés

A szorgalom értékelésének alapelvei:

- ☐ motiváltság és részvétel a tanulói tevékenységben
- ☐ a feladattudat fejlettsége, türelem, kitartás a feladatvégzésben
- ☐ megbízhatóság és a teljesítés igénye

Tanulmányi előmenetel:

A tanulmányi követelmény teljesítésének feltétele: aktív részvétel a digitális oktatásban, a kiadott feladatok feldolgozása, elvégzése, visszaküldése a szaktanár számára.

Amennyiben a digitális jelenlét hiánya megfeleltethető az adott tantárgyak esetén 30%-on túli hiányzásnak, a nevelőtestület döntése alapján a tanuló – az egész tanévi teljesítményt és hiányzást figyelembe véve – osztályozó vizsgára vagy évismétlésre kötelezhető.

11. Tanulást támogató hasznos anyagok

Javasolt, hogy a pedagógusok – amennyiben ennek módszertani gyakorlata az adott tanulóközösségben már kipróbált – jelöljék meg azokat az interneten elérhető információforrásokat, amelyeken a tanulók a tanulást támogató segédanyagokat, vagy magát a tananyagot elérhetik. A következő információforrásokat javasoljuk használni:

- **Nemzeti Köznevelési Portál** (http://www.nkp.hu): számos letölthető tankönyv és a tananyag feldolgozását támogató digitális tananyag, teszt, feladatsor érhető el, elsősorban az önálló ismeretszerzést támogatja,
- **Tankönyvkatalógus** (https://www.tankonyvkatalogus.hu/) tankönyvek és segédletek online jegyzéke,
- **Digitális Módszertár** (https://tka.hu/tudastar_kereso): több mint 400 kipróbált, tanárok által osztályteremben megvalósított digitális módszertani ötlet,
- **eDia** (http://edia.hu): gyakorló feladatok az alsó évfolyamok és az óvodás korosztály részére,
- Az **M5 kulturális csatorna** (https://mediaklikk.hu/digitalisoktatas/) korosztályonként kínál oktatási műsorokat.
- A **Netorika** műsor eddigi részeinek elérhetőségei itt találhatók.

- **Magyar Elektronikus Könyvtár** (https://mek.oszk.hu): szépirodalmi művek mellett különböző tudományágak szakkönyveihez is hozzáférést biztosít,
- A **Nemzeti Audiovizuális Archívumban** az M5 oktatási-kulturális csatorna oktatási tartalmait (https://nava.hu/free/m5/), a NAVA oktatási gyűjteményét (https://nava.hu/tematikus/oktatas/) és egyéb kapcsolódó tartalmait (https://archivum.mtva.hu/m3/open, https://archivum.mtva.hu/radio),
- **Sulinet Junior** (https://junior.sulinet.hu): a kisebbeknek készült digitális tartalmak, tananyagok, játékok érhetők el,
- **Sulinet Tudásbázis** (http://tudasbazis.sulinet.hu): tematikusan tartalmazza az oktatásban használható digitális tananyagokat,
- **Videotorium** (http://videotorium.hu),
- **Digitális hadtörténelem** címmel (http://militaria.hu/) Hadtörténeti Oktatási Csomag érhető el a Hadtörténeti Intézet és Múzeum honlapján, amely a történelem tantárgyhoz kínál koronként és témánként forrásokat és adatbázisokat.
- **Ének-zene** (https://kodaly.hu/megerintazene): általános és alapfokú művészeti iskoláknak az ének-zene és a szolfézs tanításához: a zenei hallás, a zenei írás-olvasás és a többszólamú készségek fejlesztésére. A gyermekközpontú, élményszerű, könnyen kezelhető és játékos alkalmazás vonzóvá teszi a feladatok elvégzését és az otthoni gyakorlást. Az oktatócsomag az info@megerintazene.hu címen, az iskola pontos nevének és e-mail-címének megadásával igényelhető.
- A **Magyar Művészeti Akadémia** (http://www.hallgatniaranyt.hu/) oldalon hangzóanyag formájában, kiváló művészek tolmácsolásában Arany János jelentős művei hallgathatók meg.
- **„Online könyvtáros" szolgáltatás**: Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum elindította chat-könyvtáros szolgáltatását (http://www.opkm.hu/?lap=dok/dok&dok_id=24), ezzel segítik a pedagógusokat, a tanárképzésben részt vevő diákokat és a kutatókat a szakirodalmat igénylő feladatok elvégzésében. Ennek keretében akár képernyőmegosztási lehetőséggel is támogatják az online is elérhető szakirodalom megtalálását. Ez most különösen nagy segítség lehet a szakdolgozat és a beadandó dolgozatok, projektmunkák elkészítésében. A szolgáltatás önállóan is használható, de már személyre szabottan (videóhívással) is tudnak segíteni a keresésben. Szakirodalmi adatbázisuk (opac.opkm.hu) 24 ezer online is elérhető szakmai és tudományos cikket és könyvet tartalmaz.

12. Informatikai biztonság

Az ajánlás célja bemutatni azokat a viselkedési normákat, amelyek segíthetik a pedagógusok, tanulók és szüleik biztonságos internethasználatát, amennyiben az intézményben eltérő munkarend kerül elrendelésre.

Kapcsolódás az internethez, hálózatokhoz

- Nem javasolt a számítógéppel vagy a mobiltelefonnal nyílt, ismerős vagy szomszéd által megosztott, közös wifi hálózatot használni.
- Saját, otthoni wifi hálózat használata esetén fontos a router gyári alapértelmezett jelszavának megváltoztatása, akár a szolgáltató által biztosított, akár saját tulajdonú eszköz használatakor.
- A router beállítási jelszava és a hálózat nevéhez (SSID) tartozó jelszó legyen eltérő. Ezek beállításához segítséget nyújthatnak a vásárláskor kapott használati utasítások, illetve ezek hiányában a gyártói honlapok leírásai. Javasolt megfelelő erősségű és bonyolultságú jelszavak beállítása.

- Az otthoni hálózatokhoz hozzáférő személyek számát célszerű korlátozni, a használaton kívül portokat javasolt letiltani. A tiltás módja gyártónként eltérő, melyhez szintén segítséget nyújthatnak a vásárláskor kapott használati utasítások, illetve ezek hiányában a gyártói honlapok leírásai.

Biztonságos eszközhasználat, adatbiztonság

- Használjon minden eszközön és online felületen eltérő jelszavakat!
- Javasolt rendszeresen ellenőrizni, hogy minden informatikai eszközön (beleértve a mobil- és szórakoztató eszközöket is) a legfrissebb verziójú szoftver fut-e és naprakész frissítésekkel rendelkezik-e. Célszerű az automatikus frissítések engedélyezése.
- A munkahelye által a munkához biztosított mobilinformatikai eszközöket (mobiltelefon, hordozható számítógép stb.) a munkahely IT szabályzatának figyelembevételével úgy javasolt családtagok részére átadni, hogy minden felhasználó részére kerüljön kialakításra külön-külön felhasználói felület.
- A saját tulajdonú eszközök használata során is ügyelni kell arra, hogy minden családtag külön-külön felhasználóként lépjen be az eszközre.
- A használt eszközön javasolt bekapcsolni a tűzfalvédelmet és a vírusvédelmet.
- Adatokat csak szükség esetén, ideiglenesen és korlátozott mennyiségben javasolt átmásolni más adathordozókra (pl. pendrive, külső merevlemez).
- Kiemelten kell figyelni arra is, hogy az adathordozókra személyes adatok ne kerüljenek fel.
- Csak ismert gyártó által készített VPN szolgáltatás alkalmazása javasolt a magán adatforgalom védelme érdekében.
- Csak megbízható forrású alkalmazások használata javasolt.
- Csak megbízható hivatkozások megnyitása javasolt a webes böngészőben.
- A gyanús, túlzottan figyelemfelkeltő, fenyegető linkek, csatolmányok megnyitása veszélyes.

Informatikai biztonság:

- Ügyelni kell arra, hogy a tanulás során a magán, személyes információk ne váljanak mások által megismerhetővé.
- Senki ne tegye közzé a közösségi oldalakon, ha egyedül, felügyelet nélkül kiskorúak, fiatalok vannak otthon!
- Ha a tanulásra használt eszközön van kamera, úgy kell elhelyezni, hogy az otthoni környezetből a lehető legkevesebb legyen látható.
- Ha a pedagógus részére le kell fényképezni vagy videózni a feladat megoldását, a fénykép vagy a videó a minimális megkövetelt adattartalmat biztosítsa, azaz a képen vagy a videófelvételen ne szerepeljen más, csak a megoldás. Ezzel a módszerrel a biztonság növelése mellett csökkenthető a hálózaton átvitt adatmennyiség is. Célszerű kisebb felbontásban menteni és küldeni, ugyanakkor mindig figyelembe kell venni az olvashatóságot.

További hasznos információk az alábbi címeken találhatók:

- www.nki.gov.hu (IT biztonság)
- www.saferinternet.hu (Netezz biztonságosan!)

Adatkezelés

- Belépéshez, regisztrációhoz csak a mindenképp szükséges adatok megadása javasolt.
- Az online rendszerek igénybevételéhez, a felhasználók személyes adatainak kezeléséhez a felhasználók beleegyezésüket adják, jognyilatkozatot tesznek. A 14. életévüket be nem

töltött kiskorúak azonban nem tehetnek jognyilatkozatot, tehát nem regisztrálhatnak weboldalakon, nem járulhatnak hozzá az adatkezeléshez. Helyettük a szülő regisztrálhat, amennyiben ezt az adott szolgáltató adatkezelési elvei is lehetővé teszik.

Digitális tananyagok szerzői jogai

Javasoljuk áttekinteni a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala által összeállított tájékoztatót a szerzői jogokról.